

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Sørbruveien Familiebarnehage
v/Tove Bjerke
Sørbruvegen 25

N-7088 HEIMDAL

Vår saksbehandler
Thea Berg Lauvsnes

Vår ref.
17/5489/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
18.04.2017

Sørbruvegen familiebarnehage - tilsynsrapport miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 29. mars 2017 tilsyn ved Sørbruvegen familiebarnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Sørbruvegen familiebarnehage har etablert et internkontrollsystem som delvis synes å tilfredsstillere forskriftens krav til internkontrollsystem. Barnehagens eier kunne imidlertid ikke dokumentere at forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder er gjennomgått systematisk for å sikre at alle forskriftens bestemmelser er tilstrekkelig ivare tatt ved barnehagen. Systemet må detaljeres og suppleres med manglende rutiner. Det må gjøres en sikkerhetsgjennomgang av barnehagens lokaler.

Det ble ved tilsynet funnet fire avvik.

- Avvik 1:** Sørbruvegen familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivare tatt.
- Avvik 2:** Sørbruvegen familiebarnehage har ikke beskrevet i internkontrollsystemet hvordan avvik skal håndteres og dokumenteres.
- Avvik 3:** Barnehagen har ikke tilfredsstillende rutiner for lekevask.
- Avvik 4:** Sikkerheten på barnas innelekeområde er ikke tilfredsstillende ivare tatt.

Vi vurderer at det påpekte avviket ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik.

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 16. juni 2017** på at avviket er rettet.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkets gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

1. Beskrivelse av Sørbruvegen familiebarnehage

Sørbruvegen familiebarnehage eies og drives av Tove Bjerke. Barnehagen er godkjent for inntil 10 plasser for barn mellom 0-6 år. Barnehagen holder til i hovedetasjen i enebolig og har et inngjerdet uteområde.

2. Reviderte områder og funn

Formålet med tilsynet var å kontrollere at forutsetninger for godkjenning er ivaretatt. Tilsynet omfattet gjennomgang av internkontrollsystemet og befarings av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Barnehagens internkontrollsystem
- Diverse utfylte kvitteringslister

Deltakere ved tilsynet:

Tove Bjerke, eier og styrer av Sørbruvegen familiebarnehage

Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

Thea Berg Lauvsnes, rådgiver Miljøenheten

3.1 Internkontrollsystem

Avvik 1: **Sørbruvegen familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.**

Barnehagens ledelse må gå systematisk gjennom forskriften og veilederen "Miljø og helse i barnehagen", og sikre at alle tema er ivaretatt ved barnehagen. Internkontrollsystemet må beskrive hvordan barnehagen i praksis ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet.

Avvik 2: **Sørbruvegen familiebarnehage har ikke beskrevet i internkontrollsystemet hvordan avvik skal håndteres og dokumenteres.**

Barnehagen må utarbeide en rutine som beskriver hvordan avvik skal håndteres og dokumenteres.

Avvikene er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4.

Observasjon

Barnehagen har etablert et internkontrollsystem som skal ivareta kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v., og hadde i forkant av tilsynet laget et årshjul for HMS i barnehagen. For dokumentasjon benyttes en kvitteringsbok. Barnehagen har anskaffet en kriseperm med rutiner for beredskap og kriseoppfølging. Eier var ved tilsynet kjent med veileder til forskriften, men hadde ikke brukt denne aktivt i arbeidet med internkontrollsystemet og barnehagens rutiner.

Avvikshåndtering

Barnehagen hadde ved tilsynet ingen skriftlig rutine for avviksregistrering og håndtering. Skader på barn registreres på skademeldingsskjema. Bygningsmessige feil og mangler rettes umiddelbart, men dokumenteres ikke. Småskader, nestenulykker og avvik fra egne registreres ikke.

Vurdering

Internkontrollsystemet som ble presentert ved tilsynet synes delvis å dekke krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Systemet mangler rutiner på noen områder, mens andre rutinebeskrivelser er for lite beskrivende av dagens praksis.

Internkontrollsystemet skal være levende, brukes aktivt og beskrive etablert praksis ved barnehagen. Systemet må derfor detaljeres og suppleres med følgende:

- Årshjulet bør suppleres med årlig revisjon av systemet. I forbindelse med gjennomgang/revisjon av rutinene bør dere sjekke regelverket og veiledningsmateriale for å sikre at dere ivaretar eventuelle endringer i lovverket. Vi viser i den forbindelse også til [Miljøenhetens faktaark](#) på våre nettsider. Dere bør bruke årshjulet for dokumentasjon gjennom utkvittering av gjennomføre punkter.
- Basert på kravene i næringsmiddelovgivningen må dere utarbeide skriftlige rutiner vedrørende oppbevaring, tilberedning og servering av mat. Det må i den forbindelse innføres system for kontroll av kjøleskapstemperatur. Barnehagens matvarer skal være tydelig adskilt fra familiens mat, f. eks. i egen boks i kjøleskapet.
- Dere må utarbeide rutiner for å ivareta barnas sikkerhet; på tur (inklusive trafiksikkerhet, daglig kontroll av lekeplasser), rutine for hvis et barn forsvinner, rutine for kontroll av sikkerheten på uteområdet (med sjekkliste) osv. Rutinene skal være basert på risikovurderinger av de aktivitetene dere gjør og omgivelsene dere oppholder dere i.
- Dere må beskrive rutiner for husdyrhold (katt) mtp. hygiene og sikkerhet.
- Dere bør innføre jevnlig brannøvelser og et system for dokumentasjon av disse.
- Dere må beskrive hvilke rutiner dere har for forebygging, avdekking og håndtering av mobbing og annen krenkende adferd (inkl. seksuelle overgrep), mistanke om omsorgssvikt samt rutine for hvis barn blir hentet av ruset forelder.
- Oppdatere rutine for opplysningsplikt med melding til Miljøenheten som tilsynsmyndighet ved alvorlige hendelser (se våre nettsider for mer utfyllende informasjon).

Listen er ikke uttømmende.

Barnehagen må gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt. Gjennomgangen skal dokumenteres skriftlig. Veilederen har lister over "God praksis" for hver paragraf i forskriften som gir en indikasjon på hva barnehagen må/bør gjøre for å etterleve forskriftens krav.

Avvikshåndtering

Vårt inntrykk fra tilsynet er at avvik delvis fanges opp og rettes ved barnehagen, men at dette i liten grad dokumenteres. Det må etableres en skriftlig rutine som beskriver hvordan alle typer avvik (inklusive skader) skal avdekkes, meldes og dokumenteres.

Alle virksomheter skal ha rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik fra helse, miljø og sikkerhetslovgivningen. Dette er et krav i regelverket, jf § 5.7 i internkontrollforskriften.

Avvikshåndteringen skal være skriftlig. Brudd på lovgivningen og viktige rutiner er klare avvik, men også andre uønskede hendelser og nestenulykker skal vurderes, selv om det gikk bra denne gangen. I avviksrutinen bør dere definere hva som regnes for avvik ved Sørbruvegen familiebarnehage. Hva virksomheten gjør for å rette opp avvik skal dokumenteres skriftlig, dette

kan f.eks løses ved bruk av loggbok som gjennomgås årlig i forbindelse med gjennomgang av internkontrollsystemet. På denne måten kan barnehagen bruke avvik og andre uønskede hendelser aktivt inn i det forebyggende arbeidet for å sikre barnas helse og sikkerhet. Miljøenheten viser til bestemmelsene i internkontrollforskriften som stiller krav om skriftlig avvikshåndtering, jf § 5.7 i internkontrollforskriften.

3.2 Sikkerhet innendørs

Avvik 3: Sikkerheten på barnas innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Dere må ta en sikkerhetsgjennomgang av innelekearealet i barnehagen. Påpekte forhold og andre forhold som avdekkes ved gjennomgangen må rettes opp.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Befaringen av barnehagens lokaler avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker:

- Høy bokhylle som ikke var festet i veggen.
- Manglende barnesikring av ovnsdør på kjøkkenet.
- Oppbevaring av sakser på kjøkkenbenken slik at de i praksis er tilgjengelig for barn.
- Vannkoker på kjøkkenbenk som stod med kontakten i og plassert slik at den er tilgjengelig for barn.

Vurdering

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Høye møbler som ikke er sikret kan velte over barn og medføre skade. Komfyr på kjøkkenet må barnesikres slik at ovnsdøren ikke kan åpnes av barn, alternativt må dere sørge for at ovnen ikke benyttes når barna er i nærheten samt ikke kan skrus på av barna. Skarpe og spisse redskaper på kjøkkenet som kniver og sakser må oppbevares slik at de ikke er tilgjengelig for barna. Vannkoker, kaffetrakter og lignende må plasseres slik at de ikke er tilgjengelig for barna, og dere bør alltid ta ut kontakten når apparatet ikke er i bruk. Det må tas en ordentlig gjennomgang av innelekeområde for å sikre at barnas sikkerhet er ivaretatt.

3.3 Smittevern

Avvik 4: Barnehagen har ikke tilfredsstillende rutiner for lekevask.

Barnehagen må foreta en risikovurdering av alle leker, og etablere rutiner for vask minimum hver 14. dag, helst ukentlig, av leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen. Det skal benyttes kvitteringslister for utført vask.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 17 Smittevern.

Observasjon

Leker vaskes minimum to ganger i halvåret, oftere ved sykdom. Lekene som puttes i munnen vaskes oftere. Det er ikke laget egen kvitteringsliste for dokumentasjon av lekevask, men det noteres i kvitteringsboka. Dette ble gitt som avvik også ved forrige tilsyn i 2012.

Vurdering

Barnehagens rutiner for lekevask er fortsatt ikke i samsvar med Folkehelseinstituttets anbefalinger. Leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen, skal vaskes minimum hver 14. dag, helst ukentlig. Vi viser til FHI's "Faglige råd om barnehager og smittevern" og Miljøenhetens faktaark "[Hygiene i barnehager og skoler](#)". Barnehagen må gjennomføre risikovurdering av lekene i barnehagen og etablere rutine for lekevask. Dere må dokumentere hvilke leker som er vasket når.

3. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift. *Merknad* er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Thea Berg Lauvsnes
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Fagenhet for oppvekst og utdanning